

کتیبی

» هندی نامرزی سینتاکسی و چند تیبینی پیک

لقی یہ کہم

_____ : (ل / 23) لهم لقه دا باسی زاراوہی (نامراز) ده کاو
دهئی : د ٹیمہ لهم کاره دا هر نامرزی سینتاکسی باس ده که این
به مه بهستی نه و جورہ نامرازانه ، که دوو رسته پیکه وه
ده بهستنه وه یان رسته یه که ده که یه نته رسته یه کی تر . ، واته
لیره دا مه بهستی خوی دهرده بپری و هر ته نها باسی نه و
نامرازانه ده کا که نامرزی سینتاکسین و دوو رسته به یه که وه
ده بهستن یا ده که یه نن .

به لام به داخه وه ، باسی نه وه ی نه کردووه که نایا زاراوہی
» نامرازه راسته یان نه وه چ واتایه که ده به خشی ، یا چون دروست
بووه و میژووی نه م زاراوہ چی یه و نایا تازه یه یا هر له کونه وه
به کار هاتووه به پای من ده بوا یه نه م ه موو خالانہ ی باس
بکر دایه چونکه باس باسی زاراوہ که یه نه ک هر به کار هینانی و
به س ...

به بی ی بوچوونی خوم ، وشه ی (نامراز) یا خود زاراوہی نامراز
بو (آداة) ی عاره بی ناشی چونکه (نامراز) له دوو بهش
پیکه اتووه ، بهشی یه که م (نام = هام = هم = هاو) واته
(به رانبر ، وه که یه) = (صاحب ، مساوی ، مقابل ،
مثل) ی عاره بی .

بهشی دووه میشی (راز) که به رانبر به (سر) ی عاره بی
دوه ستنی ، تیکرای وشه که (به شداری یه که راز) یا خود
رازیان وه که یه که .

جالیره دا نه که ر به واتای (آداة) به کار هاتبی دیاره به کار

پیشه کی : له لایه ن نه مانه تی پوشنبیری و لاوانه وه ، کتیبیکی
دکتور ئیبراهیم عه زیز ئیبراهیم له ژیر ناویشانی : د ل کولینه وه
له سینتاکسی زمانی کوردیدا ، هندی نامرزی سینتاکسی له
زمانی نه ده بی ئیمروی کوردیدا ، له سالی 1980 دا له چاپ دراو
بلاوکرایه وه .

قه وارہی نه م کتیبی (96) لاپه ری مام ناوه ندی یه ، دکتور به
پیشه کی کی دوو لاپه ری کتیبی که ی پیشکه ش ده کا
به خوینه ران و له کوتایی نه م پیشه کی یه دا دهئی :
» سه رچاوه شم له بارہی ریزمانی کوردی یه وه به کوردی و
عه ره بی و پووسی و ئینگیزی بینیوه چی له بارہی نامرازه وه به
وردی خویندووه ته وه سوووم ل و هر گرتوون .

هر وه ها نمونه کانی شی له چیروکه کانی د . مارف خه زنه دارود
. کاوس قه فتان و حوسین عارف و په ندی کوردی ، که ریم شاره زا
هه لیزاردووه له به شی یه که می کتیبی که وه ک خوی دهئی له
میژووی نامرازه کانی سینتاکسی کولیوه ته وه ، به لام له راستی دا
نه م به شه هر ته نها میژووی نامرازه کان نی یه به لگو هندی
په خنہ شی تیا هاتووه ، بویه نه م به شه به جی دیلم و نه و سی
به شه کی کتیبی که نه خه مه ژیر (وردبینه وه) و نه نجامه کی
پیشکه ش به خوینه رانی به ریز ده که م .

بهشی دووه می کتیبی که نامرازه کانی سینتاکسی نه م به شه (7)
لاپه ری پرکردووه ته وه واته لاپه ره (23) تا لاپه ره (29) و به سه ر
سی لقا دا دابه ش کراوه :

هینانه که ی مه جازی بی چونکه پیشه دارو پیشه ساز دارو ده زگاکی نامرازیه تی و هاوری به تی .
باشترین نه وه بوو وشه ی (نامری) ی به کار بیهینا به چونکه پر به پیستی وشه ی (اداة) ی عاره بی به .

لقی دووهم : ل / 24

له م لقه دا پیناس دینی بو نامرازی سینتاکسی و ده تی :
د نامرازی سینتاکسی نه و جوړه نامرازانه ، که دوو پرسته ی ساده به یه که وه ده به ستنه وه یان پرسته یه کی شوین که وتوو ده که یه نته پرسته ی سهره کی له نیو پرسته ی لیکدراوی شوین که وتوو خاودا .

نینجا نه و نامرازانه ی که قسه یان له سهره کا تو مار ده کا . لقی سی یه م : ل / 24-25 ، له م لقه دا نامرازه کان ده کاته دوو به شه وه له لایه ن دروست بوونیان واته : به شی (ساده) که نامانن (نیستا ، وه ، به لام ، نینجا ، ش ، و ، ، که ، تا ، بویه ، یا ، نه گینا) و به شی (لیکدراو) که نه مانن :

د نه وسا ، به لکو ، وه کو ، بو نه وه ی ، که چی ، چونکه ، نه گهر . ، جا له سهر نامرازه لیکدراوه کان یه که یه که ده دوی .
نه وسا : دهر باره ی نه م نامرازه ده تی :

د نامرازیکی لیکدراوه ، چونکه له دوو به ش پیکهاتوو . له (نه و) و (سا) .

له سهری دهر او ده تی :

د جا لیره دا (نه و راناوی نیشاندهره بو دوو رو له هه مان کاتیشدا راناوی جودای که سی سییه می تاکه . ل / 26 ،

لیره دا ماموستا بریار ددها که وشه ی (نه و) له نامرازی (نه وسا) دوو نرکی هه یه له لایه که وه راناوی نیشاندهره له لایه کی تره وه راناوی جودای که سی سییه می تاکه بویه ناچار بوو نه م بریاره بدا بو دهر باز بوون له م ته گره یه نه گهر ماموستا باسی وشه ی (نه و) ی بگردایه به بی نه وه ی بلن (جا لیره دا گومانیکی په پیدا ده بوو که مه به سستی نه وه نه بوو به لام که ووتی (جالیره دا) نه وه به راست و ره وان مه به سته که ی دهر ده خا که مه به ست (نه وسا) یه . (نه و) وه ک وشه یه که له قسه ی ناسایی دا راناوی جودای که سی سییه می تاکه ، هه روه ها (نه وه) راناوی نیشاندهره بو دوو به مه رجی نیشاندراوه که له قسه دا نادیار بی (نه وه پیاوه) ، به لام نه گهر نیشاندراوه که دیار بوو ، نه وسا وشه ی (نه وه) ده بیته دوو که رته وه ، یه که م

(نه و) و دووهم (ه) یه و نیشاندراوه که . ده که ویتنه نیوانی هه ردوو که رته که ی وه ک (نه و کوړه - زیره که) جا لیره دا برسپاریک دیته پیشه وه ، نایا (نه و) ی وشه ی (نه وسا) راناوی نیشاندهره یا راناوی جودای که سی سییه می تاکه یان هه ردوکیانه وه ک ماموستا ده تی ؟ ...

له شیوه ی به کار هینانی وشه که دا دهر ده که وتی که نه م به شه ی وشه که واته وشه ی (نه وسا) راناوی نیشاندهری دوو وه به س ، به لام بو وای لیهات ؟ به شیوه ی تر بوچی به شه که ی دیکه ی نه ماوه که (ه) یه ؟ . نه که ر خوینه ری به ریز لیمان ببوری توژی وه لایمی نه م برسپاره دوا ده خه یان تاکو له موانا قه شه ی قسه کانی ماموستا ته او ده بین :

ماموستا ده تی [(سا) له ساته وه هاتوزه ، که واتای (کات) دهدات به شی (سا) هه روا له (سات) ه وه کورترکراوه ته وه : نیتر (نه و) و (سا) به هه ردوکیان (نه وسا) یان پیکهیناوه .]

تاراده یه که لاریم له وقسه یه نی یه به مه رجی که (سات) له وشه ی (سه عات) هوه هاتنیت . واته وشه ی (سات) وشه یه کی بیگانه یه و واتای کات ددها به ده سته وه : نه که روایی ده بی بلین وشه ی (سات) که له بنه رته دا (سه عات) بووه و فونیمی (ع) سواوه ته وه بووه به (سات) نینجا فونیمی (ت) یش سواوه واته وشه ی (نه وسا) له پیشه وه (نه و سه عات) بووه که بووه (نه و ساته) ، بوو به (نه و ساه) دوا ی که وتنی (ع) و (ت) یه که به دوا ی یه ک ، نینجا لیره دا دوو بزویین ریز دهن له یه که وشه داو دوو بزویین له کوریدیدا ناگونجنن له گه ل یه کدیدا بویه (ه) که لابرا .

خوینه ری به ریز وا لیره دا بووت بوون بوو که بوچی (نه و ... ه) بوو به (نه و) به بی (ه) . نه وه وه لایمی برسپاره که لیره دا درایه وه ...

وتم من تا راده یه که له گه ل ماموستا دام له و پایه ی که ده تی (سا) له ساته وه هاتوو به و مه رجی ساتیش له سه عاتی عاره بی هاتنی ...

به لام با ته ماشای لاپره (42) بکه یین و بزاین ماموستا دهر باره ی هه مان وشه واته (نه وسا) چی ده تی : له م لاپره یه دا ده تی :

د گه تی جاری واش هه یه ، له بریتی نامرازی (نه وسا) (نه و جا) دروست ده بی و به کار ده هینریت . ، له سهری دهر او ده تی :

د لیره دا (نه و جا) له بریتی نامرازی (نه وسا) به کار هاتوو و دوو

رسته‌ی به‌یه‌که‌وه به‌ستونه‌ته‌وه . (ئه‌وجا) له (ئه‌و) و (چار) پیکهاتووه ، وشه‌ی جار یانی (کات - سات) ، به‌لام لیره‌دا پیتی (ر) که‌وتوو ، هه‌رچون پیتی (ت) له (سات) هوه که‌وتبوو له‌وینشدا ماوه‌ته‌وه (جا) به‌واتای (جار) و (ئه‌وجا) دروست بووه .

ده‌لیم (جار) له‌کوردیدا واتای (کات) نادا ، واتای (تاو ، هاوار ، بانگ ، گل) یان (دفعه ، نویه ، کزه ، مرة ، صرخه ، نداء) ی عاره‌بی ده‌دا .

جا نه‌گه‌ر وایی واته (سا) له (سات) هوه وه‌رنه‌گیراوه چونکه (جار) جیگای ده‌گری و بگه‌رین له‌چی یه‌وه وه‌رگیراوه ؟

به‌بوچوونی خوم (سا) یا له (سان) ی کوردی وه‌رگیراوه یان له (ساره‌وه) . سانیش واتای (به‌رد) پارچه ، به‌ش ، ده‌ستور وینه (ی هه‌یه واته به‌رانبه‌ربه (قاعده ، طرز ، حصه ، قطعه ، حجر) ی عاره‌بی ده‌هسته‌ی ته‌وه . جا به‌رای من له (سان) به‌واتای به‌رد وه‌رگیراوه چونکه ئەم وشه‌یه وشه‌یه‌کی میژووینی یه‌وه ده‌گه‌رینه‌وه بو (ده‌وری هه‌چه‌ری مرفوفایه‌تی) که ژماردن به‌به‌ردودان وشت ده‌کرا .

(سار) یش واتای (لا ، سو) ده‌دا بویه ده‌توانین بلین (سا) واتای (جا) ده‌دا به‌ده‌سته‌وه هه‌ردوو وشه‌که واتای کات هه‌رگیز ناده‌ن ، به‌لام هه‌رچونی بی نه‌گه‌ر له (سات) یا (سان) یا (سار) هاتبیت هه‌روه‌های به‌سه‌ر دیت واته :

له‌بنه‌په‌تدا وشه‌که (ئه‌و ساته ، یا ئه‌و سانه ، یا ئه‌و ساره) بووه‌وه‌دوای که‌وتنی (ت) ی (سات) یا (ن) ی (سان) یا (ر) ی (سار) وشه‌که بووه به (ئه‌و ساه) ولیره‌دا دوو بزویین ریزده‌بن ئه‌وه‌یش ناگونجی و ده‌بی یه‌کێک له‌وه‌و بزوینه‌ لابریری جا وشه‌که بووه به (ئه‌وسا) ...

به‌لکو : ل / 24 ، دربارهی ئەم نامرازه ده‌تی :

1 - (کو) به‌شیکه له‌دروست کردنی نامرازی لیکدراوی (به‌لکو) کوله‌عاستی خویدا نامرازیکی گه‌یه‌نه‌ره له‌دیالیکتی کرمانجی خواروودا .

ب - به‌شه‌که‌ی تری نامرازی مه‌به‌ست (به‌ل) ه ، که به‌شیکي نادیاره‌و بی‌واتایه . هه‌بوونی به‌س بو‌دروست کردنی نامرازی ناوبراوه . (؟)

به‌وردبوونه‌وه له‌م به‌شه‌ده‌رده‌که‌وین له (به‌لام) یان (به‌لان) هوه هاتبیت هاش که‌وتنی (ام) ، (ان) له‌یه‌که‌م و دووه‌مدا ،

ئه‌مه‌ش به‌لگه‌ی قه‌ناعه‌تی راستی ناگه‌یه‌نی ... ، ده‌لیم : (؟) له‌وانه‌یه (کو) له‌بنه‌په‌تدا له (که) و (ئو) پیکهاتنی و به‌هوی سووک کردنه‌وه بووه به (کوو) . (ئوو) له‌دیالیکتی لوپری و زمانی فارسی واتای (ئه‌و) ده‌دا واته راناوی جودای که‌سی سنییه‌می تاکه ، (که) یش نامرازی (گه‌یه‌نه‌ر) ه (هه‌رچه‌نده من له‌گه‌ل زاراوه‌ی (گه‌یه‌نه‌ر) نیم) . به‌لام باوایی تاکو جیگای خوی دیت . (که) بو‌زورشت به‌کار دیت وه‌ک د مه‌رج ، شی کردنه‌وه ، راناوی (الذی) ی عاره‌بی وه‌ندی واتای تریش ، هه‌روه‌ها وه‌ک ئاوه‌لکاریش دیت (ظرف زمان) . له‌وانه‌شه له‌بنه‌په‌تدا واوه‌که‌ی (م) بی‌وگوراوه وکراوه به (و) . (و) یش له‌کوردیدا ده‌بیته (م) و به‌په‌چه‌وانه‌ش : بو‌چه‌سه‌پاندنی ئەم رایه‌ی دواييم ئەم دیره‌ شیعره‌ی وه‌لی دیوانه دینم :

د به‌لکم ئه‌و قبیله‌م چه‌را گوزاری

راش گنو ، وه‌سه‌ر گلکوی من جاری ،

واتا به‌دووری نازانم ک (م) ی (به‌لکم) بووه به (و) وشه‌که له‌په‌شه‌وه (به‌لکم) بووه‌و نیستا بووه به (به‌لکوو) (ب) وشه‌ی (به‌ل) واته به‌شی دووه‌می نامرازه‌که وشه‌یه‌کی عاره‌بی‌یه هاتووته نیو زمانه‌که‌مان و له‌بنه‌په‌تدا (بل) = (به‌ل) بووه‌و کردوو‌مانه به (به‌ل) ... ئەم وشه‌یه نادیارنی یه‌و بی واتایش نیه

ئەم وشه‌یه له‌ عاره‌بی نامیریکی عه‌تفه ، که‌وابوو هه‌بوونی (به‌ل) له‌م وشه‌یه‌دا هه‌ر بو‌دروست کردنی نامرازه‌که‌نی یه‌ وشه‌ی (به‌لکو) له‌کوردیدا چهند واتایه‌ک ده‌به‌خشی و به‌رانبه‌ر به (عسی ، لعل ، ربما ، علاوة علی ذلك) ی عاره‌بی رادوه‌ستی ...

د ج «ماموستا به‌ناقه‌ناعه‌ته‌وه ده‌تی :

له‌وانه‌یه (به‌ل) له‌به‌لام یان (به‌لان) هوه هاتبیت به‌لام و به‌لان به‌رای من له‌ عاره‌بی‌یه‌وه وه‌رگیراوه‌وه وشه‌ په‌سه‌نی‌یه‌که‌ی (ولکن) بووه ، شیوه‌ی زمانه‌که‌مان وای لی‌کردوو ، خو هه‌ر ئەم وشه‌یه تاکه وشه‌یه‌ک نی‌یه وای لی‌بیت . شایانی ناسه ئەم نامرازه واته (به‌لکو) له‌میژه‌وه به‌کار هاتوووه به‌چهند شیوه‌یه‌ک (کو) ده‌گری ، بو‌نموونه مه‌وله‌وی جارێکیان به‌لکو جارێک (به‌ل) به‌ته‌نها به‌کار دینی ، وه‌لی دیوانه به (به‌لکم) و (به‌لکو) به‌کاری دینی . به‌لام له‌فارسی‌دا (به‌لکه) به (که‌سه‌ره

موخته له سه) به کار دیت . هه روه ها شیوه کوردیه که ی
که پراوته وه بو زمانی عاره بی عامیانه و بوو ته : (به لکم ،
به لجهت ، به لچی ، به لکی ، به لکن)

وهکو : ل / 28

۱ - به پای ماموستا نامرازی (وهکو) له دوو بهش پیکهاتووه ، له
به شی (وه) و به شی (کو) به لام له راستی دا ئەم نامرازه راسته
نامرازیکی لیکدراوه و له دوو بهش پیکهاتووه ، به لام نهک وهک
ماموستا دهلی به لکو له (وهک) که نامرازی تشبیه و (نو) که
پاناوی جودای که سی سینه می تاکه و له نه جامی سووک کردندا
هه مزه که ی سوواوه و هه ر واوه که ی ماوه ته وه و وشه که بووه به
(وهکو) ... یان له نامرازی (وهک) و (و) یکی زیاده که واتای
تاکید و دلنیاکردن ده که یه نی پیکهاتووه . به لگه یش بو ئەم رایه
ئه وه یه که له توانادا هه یه هه ر (وهک) به کار بینین و واتای وشه که
هیچی لی نه یه ت ... شایانی باسه ماموستا خوی له زور جیگای
ئه م کتیبه دا (وهک) ی به کار هیناوه .

ب - وهک = وهکو = واتای (مثل ، شبه ، کافی تشبیه) ی
عاره بی ده که یه نی و له هه مان کاتدا به واتای (کانما ، کان) هی
عاره بی دیت ئەمانه ش هه ر بو تشبیهن . به لام (نه وهکو) نه فی
وهکو نی یه وهک له جیگای تره وه باسی ده که یین ...

بو ئە وهی : ل / 27

بوچوونه که ی ماموستا زور زور راسته و له جی ی خویه تی
، به لام ئە ویش ده بی بوتری که زور جاریش هه یه (که) یه که
ده که پیته وه جیگای خوی ، واته زور جار ده وتری (بو ئە وهی
که) و که پانه وهی (که) هیج له واتای رسته که ناگوری ...

چونکه : ل / 27

ماموستا دهلی : د ئە مه یان له (چون) و نامرازی که یه نه ر (که)
پیکهاتووه ، به وردبوونه وه له به شی یه که می (چون)
ده رده که ویت ، که له (چون) هوه هاتووه ، که نامرازیکی
پرسیاره ، له باشدا پیتی (و) ی بووه به (و) و (چون) دروست
بووه ...

ماموستا دهلی (چون) له (چون) هوه هاتووه ، نازانم به لگه بو
ئه م قسه یه چی یه ؟ بو (چون) له (چون) نه بی و هه روه ها
(چون) له (چون) ؟ چوونیش بلأوترو باوتره له دیالیکتی جورا و
جوری کوردیدا ، ئە ویش له بیر نه که یین که (چون) و (چون) و
(چون) هه ر بو پرسیار نی یه به لکو بو چوونیه تی واته

(ته شبیه) یش به کار دیت ...

ئه ویش ده بی بلین که وشه ی (چونکه) واتای (لان) ی
عاره بیش دها .

هه روه ها به م شیوه یه ش له فارسی دا به کار دیت و بو

هه مان مه به ست ..

که چی : ل / 27

ده رباره ی ئەم وشه یه ده لی :

د ئەم نامرازه له نامرازی که یه نه ر (که) و پاناوی نادیار شت
(چی) پیکهاتووه ... (چی) راناویکه نادیاره . هه روا ده شتوانی
بی به نامرازی پرسیار و رسته ی پرسیار ی دروست بکات .. ،
ده لیم : «که چی» وشه یه کی تازه یه و له ناوچه ی سوران به
چالاکی خوی نواندوه و وهک بزائم یه که مین که سیش ماموستا
نوری عه لی ئە مین بوو که بایه خی دایه ئەم وشه یه و لی دواوه .
له ئە ده بی کوندا ئەم زاراوه یه نه بووه و له دیالیکتی جورا و
جوری کوردیدا جگه له دیالیکتی سوران وه ده ست ناکه وی ...
به لام به شیوه یه کی تر به کار ده هینریت بو نمونه :

له دیالیکتی کوردی خواروودا - لووری یه هه موو شیوه کانی -
ده لین : که چیت : « پرته قال له بازار فه رسه (که چیت) ترخی
فه ره گرانه ی به پرپوای من (چی) لیره دا پاناوی نادیار شت
نی یه ، به لکو فرمان بی چونکه (چی) واتای (پوشت = چوو)
له م دیالیکتانه ده که یه نی ته صریفی فرمانی (چی) یش وایه :

من = چیم = چووم ئیمه = چین = چوین

تو = چیت = چویت ئیوه = چین = چوون

ئه و = چی = چوو ئه وان = چن = چوون

که و ابو (که چی) رسته یه که بریتی یه له (که) ی ناوه لکرداری
کاتی که واتای (عندما) ی عاره بی ده که یه نی و (چی) واتای
پوشت یان (چوو) و تیکرای هه ردوو واتای (عندما تذهب) ی
عاره بی ده که یه نی و له دیالیکتی نه ده بی ئە مپروماندا هه ر ئەم
واتایه ده که یه نی به لام وای لی هاتووه که بی به نامراز (نامیر) بو
ئه م مه به سته ...

ئه گه ر : ل / 28

بوخته ی بوچوونه که ی ماموستا :

۱- وشه یه کی لیکدراوه و له دوو بهش پیکهاتووه واته : له (نه) و

واته پرسته که نامرازی په یوه سته دهری هه یه بویه په یوه سته دار ده بی ... نه ویش ده بی بوتری که ماموستا خوی له زور جیگا (پرسته ی لیکدراوی په یوه سته دار) ی به کارهیناوه که چی به نامرازه که یش ده تی نامرازی په یوه سته دار .

ب - ده تی (دار) نامرازی که بو دروست کردنی ناوی داپیژراو به کار ده هیتریت وهک (سردار) نه م رایه ی ماموستا راست نی په چونکه (دار) ناوی داپیژراو دروست ناکا به لکو ناوه لئاوی داپیژراو دروست دهکات .

چونکه (سردار ، عیلمدار ، زامدار ...) ناوه لئاون واته (اسم فاعل) ی عاره بی ده که یه نن نیتر چون ناوی داپیژراو دروست دهکن ؟!

ج - (دار) واتای هه بون ناگه یه نی چونکه (هه بون) چاووگو و چاووگی (دار) (داشتن) ، هه روه ها نه (دار) ونه (هه بون) واتای (دارد) ی فارسی ناگریته وه چونکه (دارد) به رانبر به (هه یه تی) ده وه سته ، نه ویش له بیر نه که ین که (دار) چاووگی (داشتن) هو واتای (خاوهن) ده داو له عاره بی به رانبر به (صاحب ، مالک) ه

د - نیتر که و ابو ده بی واتای تیکرای نامرازه که نامرازیکی توانای (په یوه سته) هه بی

2- لقی دوو : له م لقه دا باسی جوړه کانی نامرازی سینتاکی (په یوه سته دار) ده کاو ده یانکاته چوار به شه وه جا باسی به شه کان په که په که دهکا .

منیش چند سرنجیکم هه یه دهر باره ی بو چونکه که ی ماموستا وا لیره دا باسیان ده که م ...

ا - که باسی نامرازی پیکه وه به سته وه ی (و) دهکا نه م نمونه یه ی خواره وه دینی :

د توه ته تیغی ده بان و من هه مه تیغی زبان ، نینجا ده تی :

د له م پرسته لیکدراوه په یوه سته داره دا دوو فاعیل هه یه له گه ل دوو فاعیل ، یانی بو هر پرسته ساده یه ک فاعیل و فاعیل خوی هه یه .

تا نیره قسه که ی راسته و هیچ په خنه یه کم نی په . به لام که له سر قسه که ی خوی دهر واو ده تی : د دهش بی بو هه ردوو پرسته که یه ک فاعیل هه بی و دوو فاعیل . بو نمونه : نافرته تیکی

سهره دلی له رزی و پهنکی زهره هه لگه را . (ل / 35) . وا دهر ده که وی که ماموستا فریزی (نافرته تیکی سهره به فاعیل هه ردوو فاعله که ده زانی ، نه که روانه بی نالی :

یه ک فاعیل و دوو فاعیل ، وادیاره که ماموستا وشه ی (دل) به فاعیل فرمانی (له رزی) دانانی . هه روه ها وشه ی (رهنګ)

به فاعیل فرمانی (زهره هه لگه را) نازمیری ! ... (ب) له لاپه ره (36-38) دا باسی نامرازی پیکه وه به سته ی (ش) دهکا . به لام له هه مو نمونه کانی هه ر باسی (یش) ده کاو نالی نه و (ی) یه چی یه و نه رکی له گه ل نه م نامرازه دا چی یه ؟ ...

نه که ر نامرازه که ته نها (ش) بی نه ی بو نمونه ی بو نه هیناوه و نه که ر (یش) بی نه ی بو نمونه بو (ش) نه هیناوه ؟ ...

به پای من : نامرازه که له دیالیکتی نیمرومان دا (ش) ه به لام نه و (ی) یه نه رکی نه وه یه که نه گونجان نه هیل له نیوانی فونیمی کونسونانته وشه که و (ش) ی نامراز . بویه ده بینین که نه که ر کوتایی وشه که بزوین بوو (ی) که نامینی واته لاده بردری :

د نه وهش نه مهش ، ، واته (ی) که بو (وقایه) یه ... له هه ندی دیالیکتی کوردی دا (یش) نامرازه که یه بویه ده بینین (ی) که لانا بردری و ده لین : (نه ویش ، نه مه یش) ، که و ابو ده توانین نه م نامرازه به دوو شیوه دابنن ...

(ج) له لاپه ره (37) دا که باسی فاعیل و پرسته کان دهکا نه م نمونه ی خواره وه دینی :

نه ویان به کولینگ نه رزی نه کولی ، منیش به خاکه ناز خوله که م دهر نه دا . ده تی :

د له م پرسته لیکدراوه په یوه سته داره دا بو هر پرسته یه فاعیل تایبه تی هه یه ، پرسته ی یه که م وشه ی د نه ویان ، که راناوی جودای که سی سی یه می تاکه فاعیل پرسته که یه . له می دوو مه دا وشه ی (من) که راناوی جودای که سی یه که می تاکه فاعیل پرسته که یه . ، نه و ده تی (نه ویان) راناوی جودای که سی سی یه می تاکه !! به لام من دهر برسم نایا (نه ویان) یه ک راناوه یا دوو راناو ؟ . هه له که وا پوونه پیوستی به لی دوان ناکا .

نه مه له لایه ک و له لایه کی تره وه ده تی : فاعیل پرسته ی دوو م (من) ه نایا نه مه راسته ؟ . نه که ر راست بی نه ی نه رکی (م) ی (خوله که م دهر نه دا) چی یه ؟ . له هه مان کاند ا نه رکی (ی) ی

کۆی له (ئەرزى ئەکۆن) چى يە ؟! ئايا دەبى لەم دوو پستەدا جوار فاعيل بو دوو فيعل هەبى ؟!

• - له لاپەرە (٢٨) دا دەربارەى ئامرازى (عەتف) دەئى :
د لێرەدا هەر ئامرازى « بەلام، هەيه ، که دەتوانى پۆلى (عەتف) بگەيه نى ، ئەم جوړە بو زوړ ئامراز ناوبراوه که هەموو ئمرازەکانى پەيوەستدار دەگرێتەوه . »

هەموو دەزانين که وشەى (عەتف) عارەبى يە و لەوى وەرمان گرتووه ، عەتفیش وەک ئەوان تەعريفى دەکەن ئەمەيه :
بوشە يەک يا فریزیک يان پستە يەک بەهوى ئامرازى عەتف بەشوين ئەوهى پيشه وهى دەکەوى ، چ ووشەبى ، يا فریز ، يان پستە ..

کەوابوو ئەو بەريزانهى که زۆر بهى ئەو ئامرازانه بە ئامرازى عەتفيان داناووه لەسەر ريگای راسته وه پوشتون ، بەلام دکتور لێرەدا هەر (بەلام) بە ئامرازى عەتف دەژميرى و نالى مەبەست ئە (عەتف) چى يە و چۆنى لیکه دادهاته وه !!

هـ - له لاپەرە (٢٩) دا دەئى :

د پستەى لیکدراوى پەيوەستدار بە يارمەتى ئامرازى پەيوەستدارى عەتف (بەلام) دەبى لە دوو موبتەدا يان فاعيل پينکهاى ، ئەمەش بە زۆرى بەرچاوه که ویت ، بۆ نمونە :
دەمم هەل هينايه وه وەرام بدهمه وه بەلام .

تەپە تەپى پى وەستا وەستا ژنم دەم کوتى کردم . لەم پستە لیکدراوه پەيوەستدارەدا فاعيل پستەى يە که م (م) .

که پاناوى لکاوى کەسى يە که مى تاکه ، فاعيل پستەى دووهم کۆمەله فاعيل « تەپە تەپى پى وەستا وەستا ژنم » .

لەم قسەى ماموستا دەرده که وى که هيج جياوازي يەکی ئەوتۆ نى يە له نىوانى (فاعيل) و (موبتەدا) دا ، ئايا ئەمە هەله نى يە ؟

ئەمە له لایەک و له لایەکی تره وه دەئى : فاعيل پستەى يە که م (م) ه بەلام ئەگەر سەيرى پستەى يە که م بگەين دەبين ئەم پستە يە بریتى يە له دوو پستەى سادە واتە : (دەمم هەل هينايه وه) و ، (وەرام بدهمه وه) . جا نازانم مەبەستى ماموستا کام (م) ه ئايا ميمى (دەمم) يان (م) ي (بدهمه وه) .

ئەگەر يە که م بى ئەى ئەرکى دووهم چى يە و ئەگەر دووهم بى ئەى فاعيل فيعل (هینا) کامەيه خو هەرگيز ميمى (دەمم) نى يە ، تو بلى مەبەستى ماموستا ميمى (دەمم) بى که ئەگەر پستە وه بو قسە که واتە مادام قسە که يە کێکه هەر خوى فاعيله و

موبتەدا يە با هەزار فيعلی جوړاو جوړ له قسە که ي دا بى ؟؟
هەروها ئەگەر کۆمەله فاعيل « تەپە تەپى پى وەستا وەستا ژنم » فاعيل پستەى دووهم بى ئەى ئەرکى (و) ي پەيوەستدەرى نىوانى (وەستا) و (وەستا ژنم) چى يە و ئەرکى پاناوى (ى) ي (دەم کوتى کردم) چى يە ؟!...

و - ئامرازى پەيوەستدارى هەمبەرى (ل / ٤١ - ٤٢) لێرەدا ماموستا باسى (ئەوسا) دەکاومن بە فراوانى باسى ئەم ئامرازەم کرد بەلام ئەوهى سەرنج پراکيشەربى . لەم باسەدا ئەوهيه که دەئى :

د لەم پستە يەدا - مەبەست پستەى (پشويه کمدا ، ئەوسا پوانيمه دەروو پشتم) - ئامرازى ئەوسا ، توانيوه تى . که هەردوو پستەکانى (پشويه کمدا) ، (پوانيمه دەروو پشتم) بە يە که وه بپستتە وه ئەم پستە يە که موبتەدا يان هەيه و دوو خەبەر که فرمانەکانيان له کاتى پابردوون .

ئەگەر باسە که باسى پريزمانى عارەبى بى خو ئەوه لەم پريزمانەدا موبتەدا و خەبەر دوو زاراوهى ريزمانين و هەريە که ياساو سنوورى خوى هەيه هەروها لەم پريزمانەدا هەر موبتەدا يە که يە ک خەبەرى هەيه و هەرگيز موبتەدا نايته فاعيل و فاعيليش نايته (موبتەدا) ئيتر چۆن يە ک موبتەدا و دوو خەبەر ؟

ئەگەر باس باسى پريزمانى کوردى بى خۆم لەم پريزمانەدا موبتەدا و خەبەرى عارەبى ناگونجى له گەل پريزمانە که چونکه هەموو پستە يە که وەک زانايان دەلين دەبى فرمانى هەبى واتە زاراوهى (جمله اسميه) ي عارەبى له کوردیدا نى يە تاکو موبتەدا و خەبەر هەبى !!!.

چا دەگەر پيمه وه سەر قسە که ي پيشووم و دەلیم دياره ماموستا موبتەدا له فاعيل جودا ناکاته وه ، هەروها فرمان له خەبەر جودا ناکاته وه ، وا دەرده که وى که ئەگەر پينچ فرمانمان هەبى و هەر پينجى يە که شيوه پاناوى لکاوى يان له گەل دابى ئەوه هەر پينچ فرمانە که خەبەرن و يە ک موبتەدا يان ياخود يە ک فاعيليان هەيه واتە ئەگەر وتمان :

« خواردم ، نووستم ، هاتم ، بردم ، گەرامه وه ، ئەم پينچ پستە يە پينچ خەبەرن و يە ک (موبتەدا) يان فاعيليان هەيه ئەويش (م) ه که يە ؟!! ئايا ئەمە له چ ريزمانىک هەيه و پووى داوه ؟!

هـ - له خالى دووهمى بەشى سى يە مى کتبه که ي دا ، ماموستا

نامرازه‌کانی سینتاکسی په یوه‌ستدار له زمانې نه‌ده‌بی کوریدیدا ده‌کاته چوار به‌شوه : د پیکه‌وه به‌ستنه‌وه ، عه‌تف ، لیک جیاکه‌ره‌وه ، هامبه‌ری‌یکه ،

(پراونه ل / ۲۴) جا ده‌که‌وینته باس کردنی به‌شه ناو‌پراوه‌کان ، له به‌شی په‌که‌م باسی (و ، ش) و له به‌شی دووهم باسی (به‌لام) و سئ‌په‌م (یا) و چواره‌م (نه‌وسا) ده‌کات . ئینجا ده‌لی د هه‌ندی نامرازی تری سینتاکسی په‌یوه‌ستدار هه‌ن ناچنه پال‌ئو به‌شانه‌ی سه‌روهه ، به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا نامرازی سینتاکسی په‌یوه‌ستدارن ،

نه‌مانه‌ی ناچنه پال‌ئو و چوار به‌شوه (نو) نامرازن :

(یا ... یا ، به‌لکو ، وه‌کو ، نه‌وه‌کو ، ئینجا ، نه‌گینا ، وه ، ئیستا ، فارزه) . شایانی باسه (یا ... یا) و (فارزه) له لیسته‌ی نامرازه سینتاکسیه‌کانی لاپه‌ره (۲۵) دا تو‌مار نه‌کراون .

نالیره‌دا پرسپاریک دیته‌کایه‌وه . نایا نه‌م نو‌نامرازه‌که ناچنه ژیر نه‌و دابه‌ش کردنه‌وه‌ی نامرازه سینتاکسیه‌کان واته نه (به‌ستنه‌وه) و نه (عه‌تف) و نه (لیک جیاکه‌ره‌وه) و نه (هامبه‌ری‌یکه) ن نه‌ی گوا‌یا چین ، مه‌که‌ر ماموستا خو‌ی نالی ، هه‌ریه‌که له نه‌مانه دوو‌رسته به‌په‌که‌وه ده‌به‌ستنه‌وه ، ئیتر بوچی له‌گه‌ل به‌شی په‌که‌مدا باسیانی نه‌کرد ؟! ... جا بابزانین ده‌رباره‌ی نه‌م نو‌نامرازه چی ده‌لی :

1- (یا ... یا) ل / 43

ماموستا ده‌لی : د نه‌م نامرازه په‌کیکه له نامرازه‌کانی سینتاکسی په‌یوه‌ستدار ، که دوو‌رسته به‌په‌که‌وه ده‌به‌ستنه‌وه و اتای هه‌لبزاردن (اختیار) ده‌که‌په‌نی ، هه‌ندی جاری تر واتای ئیمتخان ده‌که‌په‌نی ، جا نه‌م (یا ... یا) په چ جیاوازی‌په‌کی هه‌په له‌گه‌ل نه‌و (یا) په‌ی‌که له لاپه‌ره (41) دا باس‌کرا له ژیر ناو‌نیشانی ، نامرازی په‌یوه‌ستداری جیاکه‌ره‌وه ؟ .

به‌ش به‌حالی خو‌م هیچ جیاوازی‌په‌ک نابینم له نیوانی نه‌م و نه‌و ته‌نھا نه‌وه نه‌بی نه‌میان دوو‌پاتی نه‌وه و دوو‌پات کردن یا سئ و چوار جار دوو‌پاره کردنی نامرازیک نابینه‌وه‌ی نه‌وه‌ی بلین دوو نامرازی جیاوازن ، هه‌روه‌ها نه‌که‌ر (یا) واتای جیاکردن ده‌که‌په‌نی له هه‌مان کاتیش‌دا ده‌توانی ده‌وری (اختیار) واته هه‌لبزاردنه‌وه‌ش بیینی بو‌نمونه د کامیان‌ه‌زلی ده‌که‌ی بییه نه‌مه یا نه‌وه .

- « ناره‌زوی خوته بیخوره‌وه یا مه‌خوره‌وه . هتد ... نه‌مه لیره‌دا هه‌لبزاردن نی‌په

2- به‌لکو : ل / 43-44

له‌مه‌وپیش باسی نه‌م نامرازه به‌فراوانی کرا ، به‌لام نه‌وه‌ی سرنج پراکیشه‌ریی نه‌وه‌په که ماموستا نه‌م نمونه‌ی خواره‌وه دینی :

(من قوتابخانه‌ی شاره‌که‌مانم ته‌واو کرد ، له زانستگای به‌غداش ده‌رچووم ، به‌وه‌ش نه‌وه‌ستام ، به‌لکو کوتاییم به‌زانستگایه‌کی نه‌وپوپاش هینا .) ئینجا ده‌لی :

د له‌م رسته لیکدراوه په‌یوه‌ستداره‌دا ، که به‌یارمه‌تی نامرازی (به‌لکو) ، به‌په‌که‌وه به‌ستراونه‌ته‌وه په‌ک موپته‌دا - فاعیل - هه‌په ، جا نازانم نه‌و په‌ک موپته‌دا یان فاعیله کامه‌په (من) ه یا (م) ی (قوتابخانه‌ی شاره‌که‌مانم ته‌واو کرد یان (م) ی (ده‌رچووم) ، یا (م) ی (نه‌وه‌ستام) یا خود (م) ی (کوتاییم هینا) .

3- (وه‌کو) ل / 45-46

له لاپه‌ره‌کانی پیشودا باسی نه‌م نامرازه‌م به‌فراوانی کردوله نه‌نجام‌دا وتم نه‌م نامرازه بریتی‌په له (وه‌ک) + (نو) به‌لام له باسه‌که ماموستادا شتیکی تازه‌هه‌په ، نه‌وه‌په که ده‌لی :

د نامرازی (وه‌کو) جاری‌وا هه‌په که نامرازی نه‌فی (نه) وهرده‌گریت بو‌نمونه : شاره‌که‌ی ئیمه‌ش خو‌ی ناماده نه‌کرد (نه‌وه‌کو) پوژنی له پوژان جه‌نگ بکه‌وینته لای ئیمه‌شوه . ، نه‌که‌ر (وه‌کو) فرمان بی‌نه‌وه بو‌مان هه‌په بلین نامرازی نه‌فی وهرده‌گریت چونکه هه‌ر فرمانی نه‌فی ده‌کری ، نه‌ویش ده‌بی نه‌که‌ر (وه‌کو) ناولناو بی‌بلین چونکه ناولناوه به‌هوی پیشگری (نه) بو‌به ناولناویکی تر هه‌روه‌ک نه‌خوش ، نه‌مر ، نه‌خوینهار ، نه‌زان هتد ...

به‌لام نه‌م وشه‌په واته (وه‌کو) نه‌فرمانه‌و نه ناولناوه به‌لکو نامرازیکه بو‌تشبیهو تاکید به‌کار ده‌هینریت و به‌رانبه‌ر به (مثل) ی عاره‌بی . نه‌ویش ده‌بی (نه) که بکه‌وینته پیشه‌وه‌ی به‌لام به‌واتای (لیس مثل) ی عاره‌بی به‌کار به‌هینریت وه‌ک نه‌م نمونه‌ی خواره‌وه : تو‌ده‌بی چالاک بیت نه‌وه‌کو نازاد ...

نالیره‌دا (نه) که نه‌فی فرمانی لاپراوده‌کات که (بیت) ه‌واته نه‌فی (وه‌کو) ناکات ...

له لیستی نامرازه کاندای که له لاپه ره (20) دای تومار کراوه
 نه نامرازه به نامرازیکی (ساده) له قه له م دراوه .
 له راستی دای نه مه نامرازیکی لیکدراوه و له دوو پارچه پیکهاتووه
 یه که مین (نین) هودووه مین (جا) یه ، نین پاناویکی نیشاندهره و
 له کونه وه به کار هاتووه و جار جاریش کورت دهگری و ده بیته
 (نی) و ههروه ها جار جاریش (ن) ه که ی ده بیته (م) واته
 وشه که ده بیته نیم وهک (نیمرو ، نیمجا ، نیجا ، نیسه هتد ...)
 (جا) کورت کراوه ی (جار) ه و جاریش واتای (هاوار ، بانگ ،
 تاو ، گل) و به رانبه ره به (صرخه ، نوبه ، کره ، دفعه ، تاره ، ی
 عاره بی ده وهستی ، تیکرای وشه لیکدراوه که واتای (نه جار)
 ده که یه نی یاخود (هذه المره) ی عاره بی .
 له دیالیکتی جورا و جور ی کوردی به م شیوه ی خواره وه به کار
 ده هینریت : نیجار ، نیجا ، نینجا ، نیمجار ، نیمجا ،

5 - نه گینال / 47-48

نه نامرازه ییش له لایه نی ماموستادا به نامرازیکی ساده
 دانراوه .

(بپروانه لاپه ره 25)

له راستی دای نه نامرازه له دوو بهش پیکهاتووه ، له (نه که ی) و
 (نا) واته : نه نامرازه لیکدراوه و ساده نی په (نه که ی) له
 گومانی خوم له بنه رتدا (نه که ر) بووه هه له ی زمانی وای
 لی کردووه و زود جار هه یه هه له ی زمانی ده بیته هوی فراوان
 کردنی زمان نه که هر له کوردیدا به لکو له زور به ی زمانه کانی
 جیهان دای . (نا) ییش هاشگریکه واتای (پنجه وانه) دای و تیکرای
 وشه که واتای (وان لا ، اذا لا) ی عاره بی ده که یه نی

6 - نیستا : ل / 49

ماموستا نه نامرازه ییش ساده دایه نی و له راستی دای نه مه ییش
 لیکدراوه و له دوو بهش پیکهاتووه یه که م (نی) که پاناویکی
 نیشاندهر بو نزدیک و دووه م : (ستا) یه که ده ستکاری کراوی
 وشه (سه عات) ه و واتای کات دای و تیکرای وشه که وان
 (الآن) ی عاره بی ده که یه نی ...

7 - فارزه / ل / 49-50

ده رباره ی (فارزه) هوه ده نی

نخیش له یادی نه که مین که (وه کو) له (وهک + و) پیکهاتووه ...
 نه که ر بینه سهر (نه وه کو) ده بینه واتای (لیس ، مثل) نادا
 حکو واتای (له ترسی نه وه) دای و واته : نه نامرازه واتای
 حنرا ، خوفاً) عاره بی ده که یه نی واته بو ناگادار کردن و وریا
 کرنه له بووداو یک دای که له پیشه وه پرووی دایه یان له داهاتوودا
 بوودهدا . که و ابو ده بی بگه رین تاکو بزاین چون نه نامرازه
 یخود نه نامرازه دروست بووه؟! به رای من نه نامرازه له سی
 هس پیکهاتووه : (نه + وه + کو) ، (نه) نامرازیکه بو نه فی
 هکوردیت نه وه گومانی تیدا نی یه ، (کو) ییش له (که) وه هاتووه
 . نی (وه) له چی یه وه هاتوه ؟ . بو ولام دانی نه نامرازه
 مینی که شتیک بگه یه نیوانی دیالیکتی جورا و جور ی کوردی
 چونکه زمانی نه ده بی نیمرومان نه پچراوه له دیالیکتی جورا و
 جورده کان و بو یه ده لیم : له دیالیکتی لوری و ههروه ها له دیالیکتی
 هوارامی وشه (نه وای) هه یه که بو هه مان مه بهس به کار
 بیت ههروه ها له زمانی فارسی (مه بادا) هه یه به هه مان واتا .
 (نه با) له دوو بهش پیکهاتووه و (نه وای) ییش ههروه ها به لام
 (ب) ی (نه با) پووه به (و) له وشه ی (نه وای) . (با) و (باد) وهک
 فارسه کان ده لین له (باشد ، بوودن ، هاتووه واته (بوون) هوه
 هاتووه . که وای بوو (با = وای = باد) ره کی فرمانن بو یه نه فی
 دمکرین .

تیکرای وشه که واتای (کی لایکون) ی عاره بی ده که یه نی وات
 (بو نه وه ی که نه بی) یا له ترسی نه وه ی که ()
 واته : (نه وه کو) کورت کراوه ی (نه باکو = نه واکو) یه و له
 هه مان کاتدا واتای (نه واکه) دای یاخود (نه باکه) .
 وهک ده رده که وی که نه وشه یه زود دووره له وشه ی (وه کو)
 هه رچه ندبه له لایه نی نویسینه که ی پارچه یه کی له (وه کو) دای
 ده چی :

نمونه ی لوری :

به و تا بنیمن دوو دهس له که ردهن

(نه وای) له نکام په ییدا بوو مه ردهن

هولکلور ،

نمونه ی هوارامی :

(نه وای) بو چی نه وازا مهن دوورم

(دیوانه) م بهنده ی مه ولای (رهنجور) م

(وهی دیوانه)

« رسته ی لیکدراوی په یوه سستار ، جاری وا هه یه دروست ده بی به بی هه بوونی نامرزی په یوه سستار ، لیره دا ته نه ا به (کوما) = (فارزه) ، به یه که وه ده به سرینه وه . »

له راستی دا فارزه نیشانه ی ته واو بوونی رسته یه و ده بیته هو ی نه وه ی مروف تو زی راوه سستی له کاتی قسه کردندا و هه رگیز دوو رسته به یه که نابه سستی . باشتر وا بوو (:) دوو خالی بگردایه په نامرزی په یوه سستار (په یوه سستار) چونکه هم دوو خاله ده بیته هو ی به یه که وه به سستی رسته ی دوو هم ته واو کوری قسه ی به یه که وه له نمونه یه ده رده که وی :

« ماموستا وتی : سبه ی نی به شی دوو همتان بی ده لیم ، به شی چواره م نامرزی سینتا کسی گه یه نر ل / 51-75 هم به شه کراوه به دوو لقه وه ، لقی به که م باسی زاروه ی گه یه نر ده کاو لقی دوو هم باسی نامرزه کانی گه یه نر ده کا . من له م به شه دا چند خالی کم هه یه ، :

1- له لقی به که م دا ماموستا ده لی : هم زاروه له لایه نی پیزمان نووسانی کورده وه به کار نه هاتوو به لام ته نها له لای ماموستا هه سن نه حمه ده وه به کار هاتوو له راستی دا هم زاروه بو یه که مین جار له لایه ماموستا نوری عه لی همین به کار هاتوو له سالی - 1980 و مه به سستی له وه (اسم الموصول) ی عاره بی بو هه رچه نده (گه یه نر) واتای (اسم الموصول) ی عاره بی نادا

2- له لاپه ره (72) دا که باسی (نه گه ر ده کا ده لی : « نامرزی گه یه نر (نه گه ر) له زمانی کوریدیدا پواله تی تریشی هه یه ، وه (گه ر ، مه گه ر ، نه گه رچی) هه رسی حاله ته که له بریتی نه گه ر به کار هاتوو . هه روه ها هم سی نمونه یه ی هیناوه :

* ژنی به د ژهنکی ژیانه - (گه ر) خوئی لیده ی مالت ویرانه

* ریوی به فیل ناوه سستی - مه گه ر ته له بی به سستی .

* باشیش نیه هم قسانه نه که م (نه گه رچی) له دی خوشما بیته . .

(نه گه ر به دوو شیوه ی تر ده وتری نه وانه ش (گه ر) (نه ر) نو هه ر دوو شیوه بریتین له کورت کراوه ی (نه گه ر) بویه (نه ر) و

(گه ر) له بریتی (نه گه ر) به کار دین . به لام (مه گه ر) هه رگیز له بریتی (نه گه ر) به کار نه هاتوو و ناهینریت چونکه (مه گه ر) واتای گومان و پروا به ده ست ده داو به رانبر به (ربما ، لعل ، الا اذا) ی عاره بی ده وه سستی له کاتیکدا (نه گه ر) واتای نامرزیکی مه رچی یه و نه گه ر هاتوو (مه گه ر) مان خسته جیکای (نه گه ر) واتای رسته که ده گوردری وه که لم دوو نمونه ی خواره وه دا دیاره :

« ریوی به فیل ناوه سستی (مه گه ر) ته له بی به سستی ،
« ریوی به فیل ناوه سستی (نه گه ر) ته له بی به سستی ،

وه که ده بینین واتای رسته ی دوو هم زور جیاوازه له واتای رسته ی به یه که مه وه ، واته واتای رسته ی دوو هم به پیچه وانه ی رسته ی به یه که مه ...

هه روه ها (نه گه رچی) جیکای (نه گه ر) ناگری و مه به سته که ی نادا چونکه نامرزی (نه گه رچی) واتای بی گومان ، هه رچه نده (به ده ست ده دا واته به رانبر به (ولو ان ، مع ان ، لاشک) هه ی عاره بی ده گه یه نی ... له کاتیکدا (نه گه ر) وه که وتمان هه ر بو مه رجه ...

3- بویه ل / 74

ماموستا هم نامرزه به نامرزیکی ساده ی داناه (ل / 25) له راستی دا هم نامرزه نامرزیکی لیکدراوه و له دوو به ش پیکهاتوو به شی به که م (بو) یه واتاکه پوونه پیویست به شی کردنه وه ناکا .

به شی دوو هم (یه) یه همیش راناویکی نیشاندیره بو نزدیک واتای (نه مه) ده گه یه نی و تیکرای وشه که (بو نه مه) به رانبر به (لهذا) ی عاره بی ... وه بو ناگاداری (به) له لوپی وله هه ورامی زور باوو بلاوه بو نمونه :

(یه) کرده ی کی بی کرده ی نه گری کوو

نه گری له بلوش وینه ی رووله ی نوو

« لوپی - فولکلور ،

به دوو منهن دنیا گرت نه وه ر

به سوژ منهن سوژان دهشت و ده ر

« وه لی دیوانه ، .